

บัญชีเกี่ยวกับ การซื้อขายสินค้ากับต่างประเทศ และสาขาต่างประเทศ

FOREIGN PURCHASE & SALES AND FOREIGN BRANCHES ACCOUNTING

โดย ศจ.ไพฑูย์ สุวรรณไพศรี คณบดี คณะการบัญชี มธบ.

สมมุติว่า งบทดลองของสำนักงานใหญ่ ที่กรุงนิวยอร์กเมื่อปิดบัญชี 31 ธันวาคม 25.... ปีเดียวกัน
เป็นเงินเหรียญดอลลาร์ มีดังนี้.-

งบทดลองสำนักงานใหญ่
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25....

ประเภทบัญชี	หน้า บ/ข	เงินเหรียญดอลลาร์	
		ด.น.	จ.น.
เงินสด		49,100	
ลูกหนี้		62,000	
เดินสะพัดสาขาลอนดอน		55,800	
เงินส่งไปสาขา		8,360	
สินค้าคงเหลือยกมา 1 มกร์		10,000	
เจ้าหนี้			9,000
เงินรับจากสาขา			61,460
ทุนหุ้นสามัญ			100,000
ขาย			300,000
สินค้าส่งไปสาขา			55,800
ซื้อ		300,000	
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (ระบุประเภท)		29,000	
ทรัพย์สินถาวรต่าง ๆ (ระบุประเภท)		15,000	
กำไรสะสม			3,000
\$		529,260	529,260

รายการปรับปรุง สินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25... ตีราคาเท่าต้นทุนรวม 20,000 เหรียญดอลลาร์
และให้คิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวรอัตรา 10% ต่อปี

ต่อไปนี้เป็นรายการในด้านสำนักงานใหญ่ทำ ซึ่งจะปฏิบัติอย่างเดียวกับสาขาในประเทศทุกประการ โดยทำเป็นชั้น ๆ ดังนี้.-

ในสมุดบัญชีของสำนักงานใหญ่

ชั้นที่ 1 บันทึกกำไรหรือขาดทุนที่สาขาลอนดอนทำมาหาได้ในงวดปี 25... เมื่อแปลงเป็นเงินเหรียญดอลลาร์แล้วคือกำไร 16,900 เหรียญดอลลาร์ โดยผ่านเจอร์นัล ณ วันงบบัญชี 31 ธันวาคม ดังนี้:-

	<u>ด.น.</u>	<u>จ.น.</u>
บ/ช เดินสะพัดสาขาลอนดอน	16,900	
จาก บ/ช กำไรและขาดทุนของสาขาต่าง ๆ		16,900
(บันทึกกำไรสุทธิที่สาขาลอนดอนได้รับปี 25...		
จำนวน 16,900 เหรียญดอลลาร์)		

ชั้นที่ 2 หาผลกำไรและขาดทุนของสำนักงานใหญ่ และทำงบดุลของสำนักงานใหญ่ขึ้นมา ดังนี้.-

สำนักงานใหญ่กรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา งบกำไรและขาดทุน (หรือบัญชีทำการค้า, กำไรและขาดทุน) สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25...

	จำนวนเงิน	รวมเงิน เหรียญดอลลาร์
ขาย		300,000
<u>หัก</u> ต้นทุนสินค้าที่ขาย.-		
สินค้าคงเหลือยกมา 1 มกราคม		10,000
ซื้อ	300,000	
<u>หัก</u> สินค้าส่งไปสาขา	55,800	244,200
รวมสินค้ามีไว้เพื่อขายที่ สิ้นงวด.		254,200
<u>หัก</u> สินค้าคงเหลือ 31 ธันวาคม	20,000	234,200
กำไรขั้นต้น		65,800
<u>บวก</u> กำไรของสาขาต่าง ๆ - สาขาลอนดอน		16,900
รวม		82,700
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงาน (ระบุประเภท)	29,000	
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร (10% × 15,000)	1,500	30,500
กำไรสุทธิปีนี้ โอนไปบัญชีกำไรสะสม	\$	52,200

งบดุลของสำนักงานใหญ่
เพียง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25...

<u>สินทรัพย์</u>		จำนวนเงิน	รวมเงิน
ทรัพย์สินหมุนเวียน			
เงินสด		49,100	150,700
ลูกหนี้		62,000	
สินค้าคงเหลือ		20,000	
เดินสะพัดสาขาลอนดอน		19,600	
ทรัพย์สินถาวร.-			
ทรัพย์สินต่าง ๆ (ระบุประเภท)		15,000	13,500
<u>หัก</u> ค่าเสื่อมราคาสะสม		1,500	
รวมสินทรัพย์-เหรียญดอลลาร์			164,200
<u>หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น</u>			
หนี้สินหมุนเวียน.-			
เจ้าหนี้			9,000
ส่วนของผู้ถือหุ้น.-			
ทุนหุ้นสามัญ		100,000	155,200
กำไรสะสม:-			
ยกมาจากงวดปีก่อน	3,000		
<u>บวก</u> กำไรสุทธิปีนี้	52,200	55,200	
รวมหนี้สินฯ เหรียญดอลลาร์			164,200

รายการปรับปรุงและปิดบัญชีต่าง ๆ ผ่านเจอรันลในสมุดบัญชีของสำนักงานใหญ่ จะเป็นดังนี้:-

เจอรันล

วันที่	ประเภทบัญชี	หน้า บ/ช	ด.น.	จ.น.
25...				
ธ.ค.31	บ/ช ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร (ระบุประเภท) ด.น. จาก บ/ช ค่าเสื่อมราคาสะสมของ... (บันทึกค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวรปี 25...(10% × 15,000) = 1,500 เหรียญดอลลาร์)		1,500	1,500
ธ.ค.31	บ/ช สินค้าส่งไปสาขา จาก บ/ช ชื้อ (ปิดบัญชีสินค้าส่งไปสาขาโอนไปหักจากบัญชีซื้อ หรือจะโอน ไป บ/ช ทำการค้าก็ได้ ณ วันจบบัญชีสิ้นปี)		55,800	55,800
ธ.ค.31	บ/ช ทำการค้า จาก บ/ช สินค้าคงเหลือ (ต้นงวด) จาก บ/ช ชื้อ (300,000 - 55,800) (ปิดบัญชีสินค้าคงเหลือ (ต้นงวด) และบัญชีซื้อโอนไปเข้าบัญชี ทำการค้า ณ วันจบบัญชีสิ้นปี)		254,200	10,000 244,200
ธ.ค.31	บ/ช สินค้าคงเหลือ (ปลายงวด) ด.น. บ/ช ขาย ด.น. จาก บ/ช ทำการค้า (บันทึกสินค้าคงเหลือ 31 ธันวาคม 25... และปิดบัญชีขายโอนไป เข้าบัญชีทำการค้า)		20,000 300,000	320,000
ธ.ค.31	บ/ช ทำการค้า (320,000 - 254,000) ด.น. บ/ช กำไรและขาดทุนของสาขาต่าง ๆ ด.น. จาก บ/ช กำไรและขาดทุน (สำนักงานใหญ่) (ปิดบัญชีทำการค้าและบัญชีกำไรและขาดทุนของสาขาต่าง ๆ (สาขาลอนดอน) โอนไปเข้าบัญชีกำไรและขาดทุนของสำนักงาน ใหญ่ เพื่อเป็นรายได้ ณ วันจบบัญชีสิ้นปี)		65,800 16,900	82,700

เจอร์นัล

วันที่	ประเภทบัญชี	หน้า บ/ข	ล.น.	จ.น.
25... ธ.ค.31	บ/ข กำไรและขาดทุน จาก บ/ข ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (ระบุประเภท) จาก บ/ข ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร (ปิดบัญชีรายจ่ายต่าง ๆ โอนไปเป็นรายจ่ายในบัญชีกำไรและขาดทุน ณ วันจบบัญชีสิ้นปี)	ล.น.	30,500	29,000 1,500
ธ.ค.31	บ/ข กำไรและขาดทุน จาก บ/ข กำไรสะสม (ปิดบัญชีกำไรและขาดทุนของสำนักงานใหญ่โอนกำไรสุทธิ 52,200 เหรียญดอลลาร์ ไปเข้าบัญชีกำไรสะสม)	ล.น.	52,200	52,200

บัญชีเดินสะพัดสาขาลอนดอน
(ในสมุดบัญชีของสำนักงานใหญ่)

ล.น.

จ.น.

25... มกร 1-ธค.31	บ/ข สินค้าส่งไปสาขา	3	55,800	25... ธค.31	โอนมาจาก บ/ข เงินสด		
ธค.31	โอนมาจาก บ/ข เงินสด				รับจากสาขา	9+10	61,460
	ส่งไปสาขา	1 + 2	8,360	ธค.31	ยอดเงินคงเหลือยกไป		19,600
ธค.31	กำไรสุทธิปีนี้	13	16,900				
25..(ปีที่ 2)			81,060				81,060
มกร 1	ยอดเงินคงเหลือยกมา		19,600				

ขั้นที่ 3 สำนักงานใหญ่จะจัดทำงบดุลรวมทั้งของสำนักงานใหญ่และสาขาลอนดอนเข้าด้วยกันเป็นงบดุลของบริษัทเพื่อเสนอผู้ถือหุ้นต่อไป
เพื่อให้การทำงานงบดุลรวมสะดวกรวดเร็วและเห็นได้ง่ายควรจัดทำโดยผ่านกระดาษทำการ (Working papers) เสียก่อนแล้วจึงนำรายการในช่องงบดุลรวมมาเข้าแบบฟอร์มงบดุลต่อไป

ต่อไปนี้เป็นการทำงานงบดุลรวม (Combined Balance Sheet) โดยผ่านกระดาษทำการ

งบดุลรวมของบริษัท - กระดาษทำการ
เพียง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25...

ประเภทบัญชี	งบดุล สำนักงานใหญ่		งบดุล สาขาลอนดอน		รายการปรับปรุง และตัดออก		งบดุลรวม	
	ด.น.	จ.น.	ด.น.	จ.น.	ด.น.	จ.น.	ทรัพย์สิน	หนี้สิน
เงินสด	49,100	-	5,600	-	-	-	54,700	-
ลูกหนี้	62,000	-	5,600	-	-	-	67,600	-
สินค้ายคงเหลือ (31 ธันวาคม 25...)	20,000	-	11,200	-	-	-	31,200	-
เงินสะสม	19,600	-	-	-	-	(A) 19,600	-	-
ทรัพย์สินถาวร (ระบุประเภท)	15,000	-	-	-	-	-	15,000	-
สำรองค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร	-	1,500	-	-	-	-	-	1,500
เจ้าหนี้	-	9,000	-	2,800	-	-	-	11,800
ทุนหุ้นสามัญ	-	100,000	-	-	-	-	-	100,000
กำไรสะสม	-	55,200	-	-	-	-	-	55,200
เงินสะสมสำนักงานใหญ่	-	-	-	19,600	(A) 19,600	-	-	-
เหรียญดอลลาร์	165,700	165,700	22,400	22,400	19,600	19,600	168,500	168,500

รายการปรับปรุงและตัด (A) = บัญชีเงินสะสมสาขาลอนดอน กับบัญชีเงินสะสมสำนักงานใหญ่ซึ่งเป็นบัญชีตรงกันข้าม โดยที่ต่างฝ่ายต่างตั้งเป็นลูกหนี้เจ้าหนี้ระหว่างกัน จึงตัดออกไม่นำเสนอในงบดุลรวม เพราะสาขาและสำนักงานใหญ่เป็นบริษัทเดียวกัน

แล้วนำรายการในช่องงบดุลรวมมาทำงบดุลของบริษัทเพื่อเสนอแก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทต่อไป ตามแบบฟอร์มที่นิยมกัน

บริษัทสรรพสินค้าจำกัดแห่งนิวยอร์ก

งบดุล

เพียง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25..

สินทรัพย์	จำนวนเงิน	รวมเงิน
ทรัพย์สินหมุนเวียน.-		
เงินสด	54,700	
ลูกหนี้	67,600	
สินค้าคงเหลือ	31,200	153,500
ทรัพย์สินถาวร.-		
ทรัพย์สินถาวรต่าง ๆ (ระบุประเภท)	15,000	
<u>หัก</u> ค่าเสื่อมราคาสะสม	1,500	13,500
รวมสินทรัพย์	เหรียญดอลลาร์	167,000
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
หนี้สินหมุนเวียน.-		
เจ้าหนี้		11,800
ส่วนของผู้ถือหุ้น		
ทุนหุ้นสามัญ	100,000	
กำไรสะสม:-		
คงเหลือยกมาจากงวดปีก่อน	3,000	
<u>บวก</u> กำไรสุทธิปีนี้	52,200	155,200
รวมหนี้สิน	เหรียญดอลลาร์	167,000

ข้อสังเกต

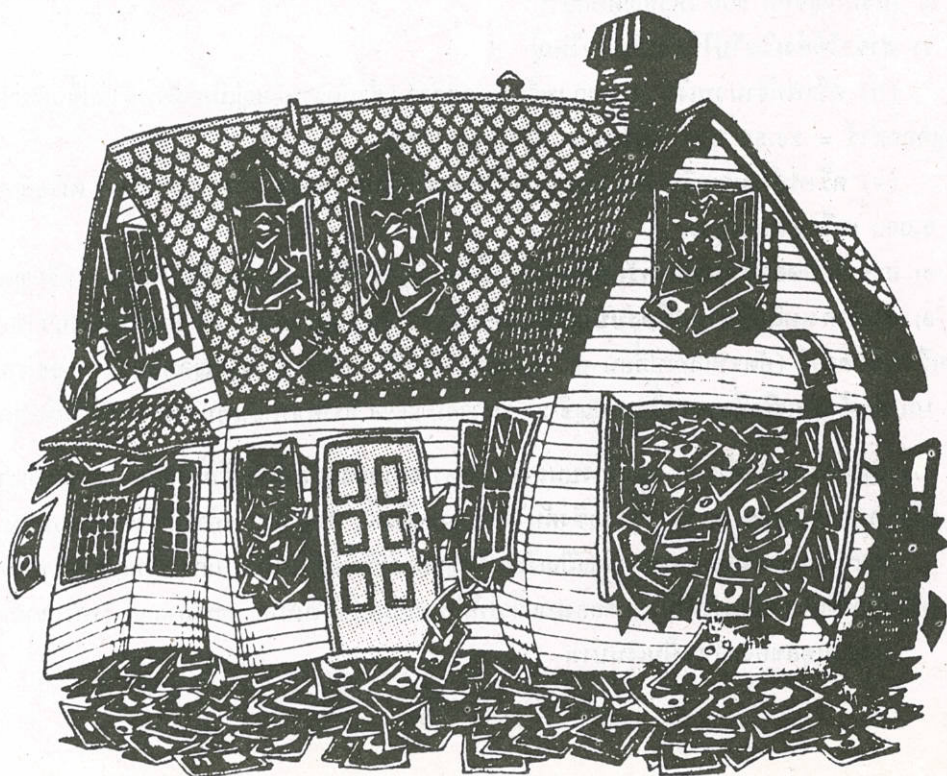
(1) การปรับปรุงและตัดทอนรายการในกระดาดำการตามข้างบนมีเพียงรายการเดียว คือบัญชีเดินสะพัดสาขาลอนดอนและบัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่ จำนวนเงิน 19,600 เหรียญดอลลาร์ ซึ่งจำนวนเงินคงเหลือในบัญชีทั้งสองนี้คงเหลือหลังจากที่ได้โอนเงินรับจากสำนักงานใหญ่ และเงินส่งไปสำนักงานใหญ่เข้าไปในบัญชีเดินสะพัดสาขาลอนดอน หรือบัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่รวมทั้งกำไรสุทธิที่สาขาลอนดอนหาได้โดยเรียบร้อยแล้ว

(2) แต่ถ้ายังไม่ได้ปิดบัญชีเงินรับจากหรือส่งไปให้สำนักงานใหญ่นำมาเข้าบัญชีเดินสะพัด แต่ได้โอนเงินกำไร (หรือขาดทุน) สุทธิของสาขามาเข้าเรียบร้อยแล้วจะมียอดเงินคงเหลือในบัญชีเดินสะพัดสาขาลอนดอนและเดินสะพัดสำนักงานใหญ่เท่ากันคือ 72,700 เหรียญดอลลาร์ เฉพาะรายการที่เป็นบัญชีตรงกันข้าม (Reciprocal Accounts) ในงบดุลของสำนักงานใหญ่และสาขา ซึ่ง จะพิจารณาปรับปรุงตัดออก ในกระดาดำการและ

ไม่นำไปแสดงในงบดุลรวม จะมีรายการบัญชีต่าง ๆ ดังนี้.-

ประเภทบัญชี	งบดุลสำนักงานใหญ่		งบดุลสาขาลอนดอน		รายการปรับปรุงและตัดออก	
	ล.น.	จ.น.	ล.น.	จ.น.	ล.น.	จ.น.
๑ล๑						
เดินสะพัดสำนักงานใหญ่				72,700	(A) 72,700	
เดินสะพัดสาขาลอนดอน	72,700					(A) 72,700
เงินรับจากสำนักงานใหญ่				8,360	(B) 8,360	
เงินส่งไปให้สาขาลอนดอน	8,360					(B) 8,360
เงินรับจากสาขาลอนดอน		61,460			(C) 61,460	
เงินส่งไปให้สำนักงานใหญ่			61,460			(C) 61,460
๑ล๑						
รวม เปรียบยอดล่ำ					142,520	142,520

จำนวนที่ปรับปรุงตัดออกไม่ว่าจะทำตามวิธีแรกหรือวิธีหลังนี้ผลสรุปคงเท่ากัน คือไม่ทำให้จำนวนเงินของรายการต่าง ๆ ที่จะปรากฏในงบดุลรวมเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด และบัญชีเงินรับจากหรือส่งไปให้สำนักงานใหญ่ ผลสุดท้ายก็ต้องปิดโอนไปเข้าบัญชีเดินสะพัดสาขาลอนดอน และเดินสะพัดสำนักงานใหญ่ต่อไปเพื่อหายอดเงินคงเหลือเมื่อจบบัญชีสิ้นปีหนึ่ง ๆ และเป็นยอดเงินคงเหลือยกมาต้นปีใหม่

ตัวอย่าง 2 บริษัทไทยรุ่งเรืองพาณิชย์จำกัดในกรุงเทพมหานครได้เปิดสาขาขึ้นในกรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกาต่อไปนี้เป็นรายการค้าที่เกิดขึ้นในงวดปี 2528 ระหว่างสำนักงานใหญ่กับสาขาและรายการที่เกิดขึ้นเฉพาะในด้านของสาขาเองโดยสรุป:-

1) สำนักงานใหญ่ได้ส่งเงินไปให้สาขา

(ก) ครีฟท์จำนวนเงิน 4,000 เหรียญดอลลาร์ (สำนักงานใหญ่จ่ายเงินซื้อ อัตรา 1 เหรียญดอลลาร์ = 26.50 บาท เป็นเงิน 106,000 บาท)

(ข) ครีฟท์ จำนวนเงิน 159,600 บาท (สาขานำไปขึ้นเงินในวันที่ได้รับ อัตราแลกเปลี่ยน 26.60 บาท = 1 เหรียญดอลลาร์ ได้เงิน 6,000 เหรียญดอลลาร์)

2) สำนักงานใหญ่ได้ส่งสินค้าไปให้สาขา

(ก) สินค้าราคาทุน 267,000 บาท (อัตราแลกเปลี่ยนเงินในวันที่ส่งสินค้าไป 26.70 บาท = 1 เหรียญดอลลาร์ และสาขาได้นำลงบัญชีโดยใช้อัตรานี้รวมเป็นเงิน 10,000 เหรียญดอลลาร์)

(ข) สินค้าราคาทุน 159,000 บาท (อัตราแลกเปลี่ยนเงินในวันที่ส่งสินค้าไป 26.50 บาท = 1 เหรียญดอลลาร์ และสาขาได้นำลงบัญชีโดยใช้อัตรานี้รวมเป็นเงิน 6,000 เหรียญดอลลาร์)

3) สาขาขายสินค้า เป็นเงินเชื่อรวม 16,000 เหรียญดอลลาร์ และเป็นเงินสด 6,000 เหรียญดอลลาร์

4) สาขาเก็บเงินจากลูกหนี้ ค่าขายสินค้าได้รวม 12,000 เหรียญดอลลาร์

5) สาขาได้ทรัพย์สินถาวรมา และบันทึกทรัพย์สินถาวรเหล่านั้นในสมุดบัญชีของสาขา

(ก) สำนักงานใหญ่ซื้อส่งไปให้สาขารวมราคา 26,600 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่ซื้อ 26.60 บาท = 1 เหรียญดอลลาร์ และสาขาได้บันทึกลงในบัญชี โดยใช้อัตรานี้เป็นเงิน 1,000 เหรียญดอลลาร์)

(ข) สาขาจ่ายเงินสดซื้อเองเป็นเงิน 1,600 เหรียญดอลลาร์ (อัตราแลกเปลี่ยนเงิน ณ วันที่ สาขาซื้อ 1 เหรียญดอลลาร์ = 26.45 บาท)

6) สาขาได้จ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานรวม 800 เหรียญดอลลาร์ และยังคงจ่าย ณ วันงบประมาณอีก 600 เหรียญดอลลาร์

7) สาขาได้ส่งเงินไปให้สำนักงานใหญ่

(ก) ครีฟท์จำนวนเงิน 10,000 เหรียญดอลลาร์ (สำนักงานใหญ่เมื่อได้รับนำไปขึ้นเงินได้อัตรา 1 เหรียญดอลลาร์ = 26.50 บาท ได้เงินรวม 265,000 บาท)

(ข) ครีฟท์จำนวนเงิน 158,700 บาท (สาขาจ่ายเงินซื้ออัตรา 26.45 บาท ต่อ 1 เหรียญดอลลาร์ รวมจ่าย 6,000 เหรียญดอลลาร์)

8) สาขาได้คิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร เมื่อจบบัญชีสิ้นปี 2528 รวมเป็นเงิน 260 เหรียญดอลลาร์

9) สินค้าคงเหลือที่สาขาเมื่อจบบัญชีสิ้นปีก่อน (31 ธันวาคม 2527) ติราคาเท่าต้นทุนรวมเป็นเงิน 5,000 เหรียญดอลลาร์ (อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันงบประมาณเมื่อสิ้นปีก่อน 1 เหรียญดอลลาร์ = 26.75 บาท)

10) สินค้าคงเหลือที่สาขา เมื่อจบบัญชี 31 ธันวาคม 2528 ติราคาเท่าต้นทุนรวม 7,000 เหรียญดอลลาร์

ให้ทำ (ก) บันทึกรายการต่าง ๆ ตามข้างบนลงในสมุดรายวันเจอร์นัลทั้งในด้านสาขา และสำนักงานใหญ่

(ข) ในสมุดบัญชีของสาขากรุงวอชิงตันให้ทำบทดลอง, บัญชีทำการค้า, กำไรและขาดทุน (หรืองบกำไรและขาดทุน) และงบดุลเป็นเงินเหรียญดอลลาร์เพื่อส่งไปให้สำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพมหานคร

(ค) เมื่อสำนักงานใหญ่ได้รับบทดลองมาแล้วให้นำมาแปลงเป็นเงินบาท และหาผลกำไรหรือขาดทุนสุทธิ และงบดุลของสาขาเป็นเงินบาท

หมายเหตุ อัตราแลกเปลี่ยนเงินสำหรับงวดปี 2528 มีดังนี้ :-

อัตราเฉลี่ยตลอดปี 1 เหรียญดอลลาร์ = 26.50 บาท (A = Average Rate)

อัตรา ณ วันงบบัญชี 31 ธ.ค. 2528; (C = Current rate) 1 เหรียญดอลลาร์ = 26.40 บาท

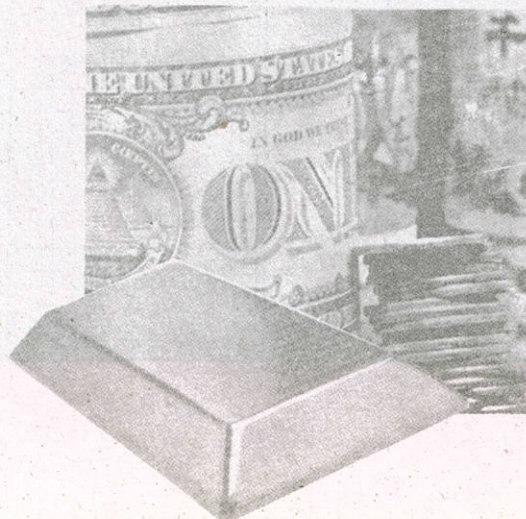
วิธีทำ (ก) บันทึกรายการในเจอรันลทั้งด้านสำนักงานใหญ่และสาขา

เจอรันล (สมุดรายวันทั่วไป)

รายการ ที่	ในสมุดบัญชีของสาขาท้องถิ่น (เงินเหรียญดอลลาร์)			ในสมุดบัญชีของสำนักงานใหญ่ (เงินบาท)		
	ประเภทบัญชี	ด.น.	จ.น.	ประเภทบัญชี	ด.น.	จ.น.
ปี 2528						
1-(ก)	บ/ช เงินสด จาก บ/ช เงินรับ จากสำนักงาน ใหญ่	4,000	4,000	บ/ช เงินส่งไปสาขา จาก บ/ช เงินสด	106,000	106,000
1-(ข)	บ/ช เงินสด จาก บ/ช เงินรับ จากสำนักงานใหญ่	6,000	6,000	บ/ช เงินส่งไปสาขา จาก บ/ช เงินสด	159,600	159,600
2-(ก)	บ/ช สิ้นค้ารับจากสำนัก งานใหญ่ จาก บ/ช เงินสะพัด สำนักงานใหญ่	10,000	10,000	บ/ช เงินสะพัดสาขา ท้องถิ่น จาก บ/ช สิ้นค้า ส่งไปสาขา	267,000	267,000
2-(ข)	บ/ช สิ้นค้ารับจากสำนัก งานใหญ่ จาก บ/ช เงินสะพัด สำนักงานใหญ่	6,000	6,000	บ/ช เงินสะพัดสาขา ท้องถิ่น จาก บ/ช สิ้นค้า ส่งไปสาขา	159,000	159,000
3	บ/ช เงินสด บ/ช ลูกหนี้ จาก บ/ช ขาย	6,000 16,000	22,000	ไม่มีการลงบัญชี		
4	บ/ช เงินสด จาก บ/ช ลูกหนี้	12,000	12,000	ไม่มีการลงบัญชี		

เจอร์นัล (ต่อ)

รายการ ที่	ในสมุดบัญชีของสาขาท้องถิ่น (เงินเหรียญดอลลาร์)			ในสมุดบัญชีของสำนักงานใหญ่ (เงินบาท)		
	ประเภทบัญชี	ด.น.	จ.น.	ประเภทบัญชี	ด.น.	จ.น.
5-(ก)	บ/ช ทรัพย์สินถาวร (ระบุประเภท) จาก บ/ช เงินสด สำนักงานใหญ่	1,000		บ/ช เงินสดสาขา ท้องถิ่น จาก บ/ช เงินสด	26,600	26,600
5-(ข)	บ/ช ทรัพย์สินถาวร (ระบุประเภท) จาก บ/ช เงินสด	1,600	1,600	ไม่มีการลงบัญชี		
6	บ/ช ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (ระบุประเภท) จาก บ/ช เงินสด จาก บ/ช ค่าใช้จ่าย ค้างจ่าย (หรือ บ/ช เจ้าหนี้)	1,400	800 600	ไม่มีการลงบัญชี		
7-(ก)	บ/ช เงินส่งไปให้สำนัก งานใหญ่ จาก บ/ช เงินสด	10,000	10,000	บ/ช เงินสด จาก บ/ช เงินรับ จากสาขา	265,000	265,000
7-(ข)	บ/ช เงินส่งไปให้สำนัก งานใหญ่ จาก บ/ช เงินสด	6,000	6,000	บ/ช เงินสด จาก บ/ช เงินรับ จากสาขา	158,700	158,700

เจอร์นัล (ต่อ)

รายการ ที่	ในสมุดบัญชีของสาขาอชิงตัน (เงินเหรียญดอลลาร์)			ในสมุดบัญชีของสำนักงานใหญ่ (เงินบาท)		
	ประเภทบัญชี	ด.น.	จ.น.	ประเภทบัญชี	ด.น.	จ.น.
8	บ/ช ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร (ระบุประเภท) จาก บ/ช ค่าเสื่อมราคาสะสมของ...(ระบุประเภท)	260	260	ไม่มีการลงบัญชี		
9	บ/ช สิ้นค้าคงเหลือจาก บ/ช เงินสะสมสำนักงานใหญ่ (สิ้นค้าคงเหลือเมื่อสิ้นปี) ก่อนที่จะมียอดรวมอยู่ในบัญชีเงินสะสมสำนักงานใหญ่เมื่อปิดบัญชีทำการค้ากำไรขาดทุนของสาขาโอนกำไรไปเข้า บ/ช เงินสะสมสำนักงานใหญ่)	5,000	5,000	ไม่มีการลงบัญชี		

(ข) ในสมุดบัญชีของสาขากรุงวอชิงตัน

เมื่อนำรายการในเจอรันัลของสาขาออกไปลงบัญชีแยกประเภท และเก็บยอดมาทำงบทดลอง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528 จะเป็นดังนี้.-

งบทดลองสาขากรุงวอชิงตัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528

ประเภทบัญชี	หน้า บ/ช	เงินเหรียญดอลลาร์	
		ด.น.	จ.น.
เงินสด		9,600	
ลูกหนี้		4,000	
เจ้าหนี้ - ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย			600
ขาย			22,000
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (ระบุประเภท)		1,400	
สินค้าคงเหลือ (ยกมา 1 มกร)		5,000	
สินค้ารับจากสำนักงานใหญ่		16,000	
ทรัพย์สินถาวร (ระบุประเภท)		2,600	
เงินรับจากสำนักงานใหญ่			10,000
เงินส่งไปให้สำนักงานใหญ่		16,000	
เดินสะพัดสำนักงานใหญ่			22,000
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน		260	
ค่าเสื่อมราคาสะสมทรัพย์สินถาวร (ระบุประเภท)			260
\$		54,860	54,860

สินค้าคงเหลือ 31 ธันวาคม 2528 ตีราคาเท่าต้นทุนรวม 7,000 เหรียญดอลลาร์

บัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่กรุงเทพฯ
(ในสมุดบัญชีของสาขากรุงวอชิงตัน)

ด.น.

จ.น.

2528				2528			
ธค.31	โอนมาจาก บ/ช เงินส่งไป	7	16,000	มกร์ 1	ยอดเงินคงเหลือยกมา	9	5,000
	ให้สำนักงานใหญ่			มกร์1-ธค.31	บ/ช สิ้นค้ารับจากสำนัก	2	16,000
ธค.31	เงินคงเหลือยกไป		22,340		งานใหญ่		
				มกร์1-ธค.31	บ/ช ทรัพย์สินถาวร	5	1,000
				ธค.31	โอนมาจาก บ/ช เงินรับ	1	10,000
					จากสำนักงานใหญ่		
				ธค.31	กำไรสุทธิปีนี้	10	6,340
		\$	38,340			\$	38,340
				ปีที่ 2 (2529)			
				มกร์ 1	ยอดเงินคงเหลือยกมา		22,340

สาขากรุงวอชิงตัน

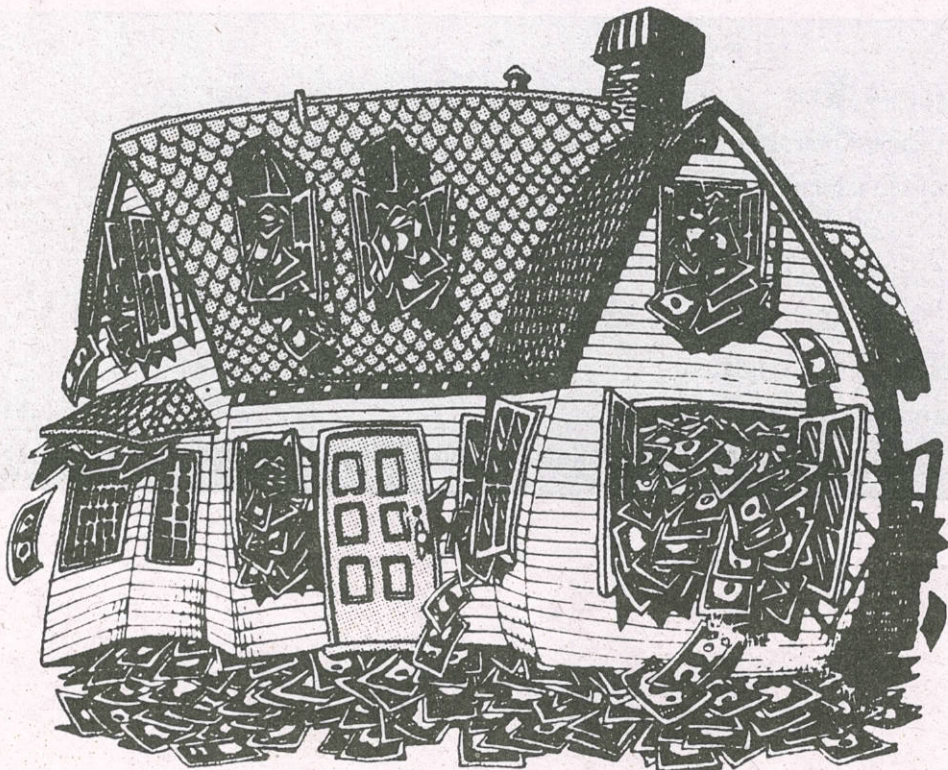
งบกำไรและขาดทุน

สำหรับงวด 1 ปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2528

ขาย		22,000
หัก ต้นทุนสินค้าที่ขาย:-		
สินค้าคงเหลือยกมา 1 มกร์ 2528	5,000	
สินค้ารับจากสำนักงานใหญ่	16,000	
รวม	21,000	
หัก สินค้าคงเหลือ 31 ธันวาคม 2528	7,000	14,000
กำไรขั้นต้น		8,000
หัก ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (ระบุประเภท)	1,400	
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร	260	1,660
กำไรสุทธิปีนี้โอนไปบัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่ (10)	เหรัญญิตอลลารี	6,340

สาขากรุงวอชิงตัน
งบดุล
เพียง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528

สินทรัพย์			
เงินสด			9,600
ลูกหนี้			4,000
สินค้างเหลือ			7,000
ทรัพย์สินถาวรต่าง ๆ	2,600		
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	260		2,340
รวมสินทรัพย์		เหรียญดอลลาร์	22,940
หนี้สิน			
เจ้าหนี้ - ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย			600
เดินสะพัดสำนักงานใหญ่.-			
ยอดเงินคงเหลือยกมา	16,000		
บวก กำไรสุทธิปีนี้	6,340		22,340
รวมหนี้สิน		เหรียญดอลลาร์	22,940

(ค) เมื่อสำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพฯ ได้รับบทลงนามจากสาขากรุงวอชิงตัน จะนำมาแปลงเงินเหรียญดอลลาร์เป็นเงินบาทดังต่อไปนี้.-

บทลงนามสาขากรุงวอชิงตัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528

ประเภทบัญชี	เหรียญดอลลาร์		ใช้อัตราแลกเปลี่ยน	เงินบาท	
	ด.น.	จ.น.		ด.น.	จ.น.
เงินสด	9,600		C	253,440	
ลูกหนี้	4,000		C	105,600	
เจ้าหนี้-ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		600	C		15,840
ขาย		22,000	A		583,000
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (ระบุประเภท)	1,400		A	37,100	
สินค้าคงเหลือยกมา 1 มกราคม	5,000		C _p	133,750	
สินค้ารับจากสำนักงานใหญ่	16,000		R	426,000	
ทรัพย์สินถาวร (ระบุประเภท)	2,600		P	68,920	
เงินรับจากสำนักงานใหญ่		10,000	R		265,600
เงินส่งไปให้สำนักงานใหญ่	16,000		R	423,700	
เดินสะพัดสำนักงานใหญ่		22,000	R		586,350
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน (10%)	260		E	6,892	
ค่าเสื่อมราคาสะสมทรัพย์สินถาวร		260	E		6,892
เหรียญดอลลาร์	54,860	54,860			
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน (ผลต่าง)				2,280	
สินค้านคงเหลือ 31 ธันวาคม 2528 ที่ราคาเท่าทุน			บาท	1,457,682	1,457,682
รวม 7,000 เหรียญดอลลาร์			C =	184,800 บาท	

หมายเหตุ สำหรับบัญชีเงินรับจากสำนักงานใหญ่ และบัญชีเงินส่งไปให้สำนักงานใหญ่ สิ้นปีจะถูกโอนไปเข้าบัญชีเดินสะพัดของสาขาและของสำนักงานใหญ่ต่อไป อัตราแลกเปลี่ยนเงินใช้อักษรย่อ (Conversion Symbols) ดังนี้.-

C = Current Rate อัตรา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528 (1 เหรียญดอลลาร์ = 26.40 บาท)

A = Average Rate อัตราถ่วงเฉลี่ยตลอดปีที่ทำการค้า 1 เหรียญดอลลาร์ = 26.50 บาท

R = Balance in reciprocal account on home office books จำนวนเงินในบัญชีตรงกันข้ามซึ่งทางสำนักงานใหญ่บันทึกไว้ในบัญชี

C_p = Current Rate of Past Period อัตรา ณ วันที่บัญชีปีกลายที่ผ่านมา 1 เหรียญดอลลาร์ = 26.75 บาท

P = Rate at Date of Purchase fixed assets สาขาซื้อทรัพย์สินถาวร 1,600 เหรียญดอลลาร์ อัตราแลกเปลี่ยนวันที่ซื้อ 1 เหรียญ = 26.45 สำนักงานใหญ่ ซื้อส่งมาให้ 1,000 เหรียญดอลลาร์ = 26.60 บาท หรือ 1 เหรียญดอลลาร์ = 26.60 บาท

E = Percentage of Depreciation charges on fixed assets = $\frac{260}{2,600} \times 100 = 10\%$ เมื่อแปลงจำนวนเงินค่าของทรัพย์สินถาวรเป็นเงินบาทแล้วก็คิดค่าเสื่อมราคาไว้ 10% จากยอดนั้น

เมื่อแปลงบททดลองของสาขากรุงวอชิงตันจากเงินเหรียญดอลลาร์มาเป็นเงินบาทแล้ว สำนักงานใหญ่ จะคำนวณหาผลกำไรเป็นเงินบาท และทำงบดุลของสาขากรุงวอชิงตันเป็นเงินบาทดังต่อไปนี้

สาขากรุงวอชิงตัน - สหรัฐอเมริกา

งบกำไรและขาดทุน

สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2528

ขาย		583,000
หัก ต้นทุนสินค้าที่ขาย.-		
สินค้าคงเหลือยกมา 1 มกราคม	133,750	
สินค้ารับจากสำนักงานใหญ่	426,000	
รวม	559,750	
หัก สินค้าคงเหลือ 31 ธันวาคม 2528	184,800	374,950
กำไรขั้นต้น		208,050
หัก ขาดทุนในการเปลี่ยนเงินตรา	2,280	
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงาน (ระบุประเภท)	37,100	
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร	6,892	46,272
กำไรสุทธิปีนี่ยกไปบัญชีเงินสะสมสำนักงานใหญ่ (10)	บาท	161,778

หรือถ้าจะแสดงเป็นรูปบัญชีทำการค้า, กำไรและขาดทุนเป็นเงินบาทจะเป็นดังนี้

สาขากรุงวอชิงตัน - สหรัฐอเมริกา

บัญชีทำการค้า, กำไรและขาดทุน

สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2528

ด.น.

จ.น.

	บาท		บาท
สินค้าคงเหลือยกมา 1 มกราคม	133,750	ขาย	583,000
สินค้ารับจากสำนักงานใหญ่	426,000	สินค้าคงเหลือ 31 ธันวาคม	184,800
คงเหลือเป็นกำไรขั้นต้นยกไป	208,050		
	767,800		767,800
		กำไรขั้นต้นยกมา	208,050
ขาดทุนในการเปลี่ยนเงินตรา	2,280		
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงาน	37,100		
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร	6,892		
คงเหลือเป็นกำไรสุทธิปีนี้			
ยกไปบ/ชเงินสะสมสำนักงานใหญ่	161,778		
บาท	208,050	บาท	208,050

สำหรับบัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่ในสมุดบัญชีของสาขากรุงวอชิงตันถ้านำมาแปลงเป็นเงินบาทจะเป็นดังนี้

บัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่ (เป็นเงินบาท)

ด.น.

จ.น.

2528		J.		2528		J.	
ธค.31	โอนมาจากบ/ชเงินส่ง			มกร 1	ยอดเงินคงเหลือยกมา	9	133,750
	ไปให้ สนญ.	7	423,700	มกร 1-ธค.31	บ/ชสินค้านำเข้าจากสนญ.	2	426,000
ธค.31	เงินคงเหลือยกไป		592,028	มกร 1-ธค.31	บ/ชทรัพย์สินถาวร	5	26,600
				ธค.31	โอนมาจากบ/ชเงินรับ		
					จาก สนญ.	1	265,600
				ธค.31	กำไรสุทธิปีนี้	10	161,778
	บาท		1,015,728		บาท		1,015,728
				2529			
				มกร 1	ยอดเงินคงเหลือยกมา		592,028

หมายเหตุ สำหรับบัญชีเดินสะพัดสาขากรุงวอชิงตันในสมุดบัญชีของสำนักงานใหญ่จะมีรายการเหมือนกัน แต่อยู่ตรงกันข้ามคนละด้านกับบัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่ข้างบนนี้
สำหรับ J. = Journal หมายเลขเท่านั้นเท่านี้ (ดูหน้า 43, 44, 45 และ 45-53 ประกอบ)

งบดุลสาขากรุงวอชิงตัน - สหรัฐอเมริกา เพียง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528

สินทรัพย์		
เงินสด		253,440
ลูกหนี้		105,600
สินค้างเหลือ		184,800
ทรัพย์สินถาวรต่าง ๆ	68,920	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>6,892</u>	62,028
<u>รวมสินทรัพย์</u>		บาท 605,868
หนี้สิน		
เจ้าหนี้ - ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		15,840
เดินสะพัดสำนักงานใหญ่:-		
ยอดเงินคงเหลือยกมา	428,250	
บวก กำไรสุทธิปีนี้	<u>161,778</u>	590,028
<u>รวมหนี้สิน</u>		บาท 605,868

สมมติว่างบทดลองโดยสรุปของบริษัท ไทยรุ่งเรืองพาณิชย์ จำกัด สำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพฯ มีรายการ ณ วันบัญชี 31 ธันวาคม 2528 ดังต่อไปนี้.-

งบทดลอง สำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพฯ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528

ประเภทบัญชี	หน้า บ/ช	ด.น.	ด.น.
		(บาท)	(บาท)
เงินสด		735,000.-	
เงินฝากธนาคาร		46,018,750.-	
ลูกหนี้การค้า		320,000.-	
สำรองเผื่อหนี้สูญ			16,000.
เจ้าหนี้การค้า			250,000.
ตัวเงินรับ		50,000.-	
ตัวเงินจ่าย			100,000.
สินค้าคงเหลือ 31 ธค. 2527		1,700,000.-	
ซื้อ		1,500,000.-	
สินค้าส่งไปสาขา (กรุงวอชิงตัน)	5		426,000.
ขาย			2,800,000.
เงินส่งไปสาขาวอชิงตัน	3	265,600.-	
เงินรับจากสาขาวอชิงตัน			423,700.
เดินสะพัดสาขากกรุงวอชิงตัน		586,350.-	
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงาน (ระบุประเภท)		520,000.-	
ทรัพย์สินถาวรต่าง ๆ (ระบุประเภท)		5,800,000.-	
ค่าเสื่อมราคาสะสมของทรัพย์สิน (ระบุประเภท)			580,000.
ทุนหุ้นสามัญ (50,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1,000 บาท)			50,000,000.
เงินปันผลจ่าย		1,500,000.-	
กำไรสะสม			4,400,000.
บาท		58,995,700.-	58,995,700.

รายการปรับปรุง ณ วันบัญชี 31 ธันวาคม 2528 มีดังนี้.-

- 1) สินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528 ตรวจสอบและตีราคาเท่าต้นทุนรวม 1,200,000 บาท
- 2) ให้คิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวรสำหรับงวดปี 2528 อัตรา 5% ต่อปี
- 3) ให้สำรองเผื่อหนี้สูญรวม 20,000 บาท
- 4) มีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ก้างจ่ายรวม 30,000 บาท

- ให้ทำ (ก) หาผลกำไรขาดทุนสุทธิ ของบริษัทสำหรับงวดปี 2528
 (ข) แสดงงบดุลรวมของบริษัท (รวมสาขากรุงวอชิงตัน) เพื่อเสนอผู้ถือหุ้น
 (ค) บัญชีต่าง ๆ ที่สำคัญ และจำเป็นรวมกระดาดำการเพื่อได้ตัวเลขมาทำงบดุลของบริษัท ตามข้อ (ข)

วิธีทำ ขั้นที่ 2

ในสมุดบัญชีของสำนักงานใหญ่

ข้อ (ค) บัญชีแยกประเภทบางบัญชีจะมีดังนี้ :-

ด.น. บ/ช สินค้าส่งไปสาขา (กรุงวอชิงตัน) จ.น.

วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บ/ช	จำนวนเงิน	วัน เดือน ปี	รายการ	หน้า บ/ช	จำนวนเงิน
2528 ธค.31	โอนไปบ/ช ทำการค้า	5	426,000	2528 มกร 1-ธค.31	โดยบ/ชเดินสะพัด สาขากรุงวอชิงตัน		426,000
			426,000				426,000

ด.น. บ/ช เงินส่งไปสาขา (กรุงวอชิงตัน) จ.น.

2528 มกร 1-ธค.31	จากบ/ชเงินสด		265,600	2528 ธค.31	โอนไปบ/ชเดินสะพัด สาขากรุงวอชิงตัน	3	265,600
			265,600				265,600

ด.น. บ/ช เงินรับจากสาขา (กรุงวอชิงตัน) จ.น.

2528 ธค.31	โอนไปบ/ชเดินสะพัด สาขากรุงวอชิงตัน	4	423,700	2528 มกร 1-ธค.31	โดยบ/ชเงินสด		423,700
			423,700				423,700

ด.น. บ/ช กำไรขาดทุนของสาขาต่าง ๆ จ.น.

2528 ธค.31	โอนไปบ/ชกำไร- ขาดทุน สำนักงานใหญ่	7	161,778	2528 ธค.31	โดยบ/ชเดินสะพัด ของสาขา กรุงวอชิงตัน	6	161,778
			161,778				161,778

อนึ่ง สำหรับบัญชีเดินสะพัดสาขากรงวอชิงตัน ในสมุดบัญชีของสำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพมหานคร ก็จะปิดบัญชีเงินรับจาก สาขากรงวอชิงตัน; บัญชีเงินส่งไปให้สาขากรงวอชิงตัน; และเงินกำไรจากสาขากรงวอชิงตัน มาเข้าบัญชีเดินสะพัดสาขากรงวอชิงตัน ณ วันจบบัญชี 31 ธันวาคม 2528 เพื่อทยอยคงเหลือที่สาขากรงวอชิงตันเป็นลูกหนี้คงเหลือรวมเป็นเงินเท่าใด ดังในหน้า 59

การปิดบัญชีต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อาจต้องบันทึกผ่านสมุดรายวันทั่วไป (เจอร์นัล) ดังต่อไปนี้.-

สมุดรายวันทั่วไป (เจอร์นัล)

วัน, เดือน, ปี	ประเภทบัญชี	หน้า บ/ช	ด.น. (บาท)	จ.น. (บาท)
2528 ธค.31	บ/ชเดินสะพัดสาขากรงวอชิงตัน	3	265,600	265,600
	จากบ/ชเงินส่งไปสาขา (ปิดบัญชีเงินส่งไปสาขากรงวอชิงตัน จำนวน 265,600 บาท โอนไปเข้าบัญชีเดินสะพัดสาขากรงวอชิงตัน)	3		
	บ/ชเงินรับจากสาขากรงวอชิงตัน	4	423,700	423,700
ธค.31	จากบ/ชเดินสะพัดสาขากรงวอชิงตัน (ปิดบัญชีเงินรับจากสาขากรงวอชิงตัน จำนวน 423,700 บาท โอนไปเข้าบัญชีเดินสะพัดสาขากรงวอชิงตัน)	4		
ธค.31	บ/ชเดินสะพัดสาขากรงวอชิงตัน	6	161,778	161,778
	จากบ/ชกำไรขาดทุนของสาขาต่าง ๆ (ปิดบัญชีกำไรขาดทุนของสาขาต่าง ๆ กำไรของสาขากรงวอชิงตัน จำนวน 161,778 บาท ไปเข้าบัญชีเดินสะพัด สาขา กรงวอชิงตัน ดูหน้า 59 ประกอบ)	6		

ข้อ (ค)

ด.น.	บ/ช เงินสะพัดสาขากรุงวอชิงตัน (หลังปิดบัญชีต่าง ๆ มาเข้าแล้ว)				จ.น.
2528				2528	
มกร 1	สินค้าคงเหลือยกมา		133,750	ธค.31	โอนมาจากบ/ชเงินรับ
มกร 1-ธค.31	สินค้ารับจากสำนักงานใหญ่		426,000		จากสาขา
มกร 1-ธค.31	ทรัพย์สินถาวรรับจากสำนักงานใหญ่		26,600	ธค.31	เงินคงเหลือยกไป
ธค.31	โอนมาจากบ/ชเงินส่งไปสาขา	3	265,600		4
ธค.31	บ/ชกำไรขาดทุนของสาขาต่าง ๆ	6	161,778		423,700
			1,013,728		590,028
2529					
มกร 1	ยอดเงินคงเหลือยกมา		590,028		

ข้อ (ก) นำเสนอผู้ถือหุ้นรูปบัญชี

บริษัทไทยรุ่งเรืองพาณิชย์จำกัด - สำนักงานใหญ่
บัญชีทำการค้า, กำไรและขาดทุน
สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2528

ด.น.			จ.น.
สินค้าคงเหลือ 31 ธค. 2527	1,700,000	ขาย	2,800,000
ซื้อ 1,500,000		สินค้าคงเหลือ 31 ธค. 28	1,200,000
หัก ส่งไปสาขา 426,000	1,074,000		
คงเหลือเป็นกำไรขั้นต้นยกไป	1,226,000		
	4,000,000		4,000,000
ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (ระบุประเภท)	550,000	กำไรขั้นต้นยกมา	1,226,000
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน (5% x 5,800,000)	290,000	กำไรของสาขากรุงวอชิงตัน	161,778
สำรองเผื่อน้ำท่วม (หรือน้ำท่วม)			
ใหม่ 20,000			
หัก เก่า 16,000	4,000		
คงเหลือเป็นกำไรสุทธิยกไปบ/ชกำไรสะสม	543,778		
บาท	1,387,778	บาท	1,387,778

ด.น.

บ/ช กำไรสะสม (นำเสนอผู้ถือหุ้นของบริษัท)

จ.น.

2528			2528		
มกรั 1-ธค.31	เงินปันผลจ่าย	1,500,000	มกรั 1	ยอดเงินคงเหลือยกมา	4,400,000
ธค.31	เงินคงเหลือยกไป	3,443,778	ธค.31	กำไรสุทธิปีนี้โอนมาจาก	
				บ/ชกำไรและขาดทุน	543,778
		4,943,778			4,943,778
			2529		
			มกรั 1	ยอดเงินคงเหลือยกมา	3,443,778

หรือถ้าจะแสดงเป็นรูปงบกำไรและขาดทุน (Report Form) เพื่อเสนอผู้ถือหุ้นของบริษัท ก็ได้ดังนี้:-

ข้อ (ก)

บริษัทไทยรุ่งเรืองพาณิชย์ จำกัด - สำนักงานใหญ่

งบกำไรและขาดทุน

สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2528

	จำนวนเงิน	รวมเงิน
ขาย		2,800,000
หัก ต้นทุนสินค้าที่ขาย:-		
สินค้าคงเหลือยกมา 31 ธันวาคม 2527	1,700,000	
ซื้อ	1,500,000	
หัก ส่งไปสาขากรุงวอชิงตัน	426,000	
รวมมีสินค้าไว้เพื่อขาย	2,774,000	
หัก สินค้าคงเหลือ 31 ธันวาคม 2528	1,200,000	1,574,000
คงเหลือเป็นกำไรขั้นต้น		1,226,000
บวก กำไรของสาขากรุงวอชิงตันปีนี้		161,778
รวมกำไรก่อนหักรายการจ่าย		1,387,778
หัก รายการจ่ายในการดำเนินงาน (ระบุประเภท)	550,000	
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน (5%×5,800,000)	290,000	
สำรองเผื่อนี้สูญเพิ่ม (หรือนี้สูญ)	4,000	844,000
คงเหลือเป็นกำไรสุทธิปีนี้ยกไปบัญชีหรืองบกำไรสะสม บาท		543,778

บัญชีกำไรสะสมถ้านำมาแสดงเป็นรูปงบประมาณ (Report Form) เพื่อเสนอผู้ถือหุ้น จะเป็นดังนี้:-

บริษัทไทยรุ่งเรืองพาณิชย์ จำกัด (นำเสนอผู้ถือหุ้น)
งบกำไรสะสม (Statement of Retained Earnings)
สำหรับงวดปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2528

	จำนวนเงิน	รวมเงิน
ยอดเงินกำไรสะสมคงเหลือยกมาจากปีก่อน ๆ	4,400,000	
บวก กำไรสุทธิปีนี้	543,778	4,943,778
หัก จ่ายเงินปันผลงวดปี 2527		1,500,000
เงินกำไรสะสมคงเหลือยกไป	บาท	3,443,778

สำหรับงบดุลเฉพาะของสำนักงานใหญ่ จะเป็นดังนี้:-

งบดุลของสำนักงานใหญ่กรุงเทพฯ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528

		จำนวนเงิน	รวมเงิน
<u>สินทรัพย์</u>			
ทรัพย์สินหมุนเวียน			
เงินสด ณ สำนักงาน		735,000	
เงินฝากธนาคาร		46,018,750	
ลูกหนี้การค้า	320,000		
หัก สำรองเพื่อหนี้สูญ	<u>20,000</u>	300,000	
ตัวเงินรับ		50,000	
สินค้าคงเหลือ		1,200,000	
บัญชีเดินสะพัดสาขารุงวอชิงตัน		590,028	
รวมทรัพย์สินหมุนเวียน			48,893,778
ทรัพย์สินถาวร			
ทรัพย์สินประเภทต่าง ๆ (ระบุประเภท)		5,800,000	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม (ระบุประเภท)		870,000	4,930,000
รวมสินทรัพย์			53,823,778
<u>หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น</u>			
หนี้สินหมุนเวียน:-			
ตัวเงินจ่าย		100,000	
เจ้าหนี้การค้า		250,000	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		30,000	
รวมหนี้สินหมุนเวียน			380,000
ส่วนของผู้ถือหุ้น:-			
ทุนหุ้นสามัญ (50,000 หุ้น, มูลค่าหุ้นละ 1,000 บาท)		50,000,000	
กำไรสะสม:-			
คงเหลือยกมาจากรายปีก่อน ๆ	4,400,000		
บวก กำไรสุทธิปีนี้	<u>543,778</u>		
รวม	4,943,778		
หัก จ่ายเงินปันผล	<u>1,500,000</u>	3,443,778	
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น			53,443,778
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			53,823,778

ขั้นที่ 3

ทำงบดุลรวมของบริษัท ไทยรุ่งเรืองพาณิชย์ จำกัด เพื่อเสนอผู้ถือหุ้นให้ทราบฐานะการเงินของบริษัททั้งหมดโดยนำงบดุลของสาขารุ่งเรืองชิงตันมารวมกับงบดุลของสำนักงานใหญ่ และปรับปรุงตัดรายการที่เป็นลูกหนี้เจ้าหนี้ระหว่างสาขากับสำนักงานใหญ่ออก คือบัญชีเดินสะพัดสาขารุ่งเรืองชิงตันซึ่งสำนักงานใหญ่ถือเป็นลูกหนี้ในสมุดบัญชีของตน และบัญชีเดินสะพัดของสำนักงานใหญ่ ซึ่งสาขารุ่งเรืองชิงตันถือเป็นเจ้าหนี้ออก เพราะบริษัทเดียวกันจะถือสาขาเป็นลูกหนี้ หรือสาขาจะถือว่าสำนักงานใหญ่เป็นเจ้าหนี้ไม่ได้ (เป็นบัญชีตรงกันข้าม Reciprocal Account)

การปรับปรุงตัดและรวมทรัพย์สินหนี้สินที่เหมือนกันเข้าด้วยกันเพื่อให้ฝ่ายบัญชีได้ตัวเลขมาเร็วก็จะกระทำโดยผ่านกระดาษทำการ (Working papers) ดังต่อไปนี้:-

บริษัท ไทยรุ่งเรืองพาณิชย์ จำกัด
งบดุลรวมสาขากรุงวอชิงตัน และสำนักงานใหญ่ - กระดาษทำการ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528

ประเภทบัญชี	งบดุลสำนักงานใหญ่		งบดุลสาขากรุงวอชิงตัน		รายการปรับปรุงและตัดออก		งบดุลรวม	
	ด.น.	จ.น.	ด.น.	จ.น.	ด.น.	จ.น.	ด.น.	จ.น.
เงินสด ณ สำนักงาน	735,000	-	253,440	-			988,440	-
เงินฝากธนาคาร	46,018,750	-	-	-			46,018,750	-
ลูกหนี้การค้า	320,000	-	105,600	-			425,600	-
สำรองเผื่อน้ำสูญเสีย	-	20,000	-	-			-	20,000
ตัวเงินรับ	50,000	-	-	-			50,000	-
สินค้าคงเหลือ	1,200,000	-	184,800	-			1,384,800	-
บัญชีเดินสะพัดสาขากรุงวอชิงตัน	590,028	-	-	-	590,028 (ก)		-	-
ทรัพย์สินถาวร (ระบุประเภท)	5,800,000	-	68,920	-			5,868,920	-
ค่าเสื่อมราคาสะสม (ระบุประเภท)	-	870,000	-	6,892			-	876,892
ตัวเงินจ่าย	-	100,000	-	-			-	100,000
เจ้าหนี้การค้า	-	250,000	-	-			-	250,000
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	-	30,000	-	15,840			-	45,840
ทุนหุ้นสามัญ	-	50,000,000	-	-			-	50,000,000
กำไรสะสม	-	3,443,778	-	-			-	3,443,778
บัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่	-	-	-	590,028	590,028 (ก)		-	-
บาท	54,713,778	54,713,778	612,760	612,760	590,028	590,028	54,736,510	54,736,510

หมายเหตุและข้อสังเกต

1) ถ้างบดุลด้านสำนักงานใหญ่ ยังไม่ปิดบัญชีเงินรับจากสาขา, เงินส่งไปสาขากรงวอชิงตัน ไปเข้าบัญชีเดินสะพัดสาขากรงวอชิงตัน แต่นำแสดงในงบดุลของสำนักงานใหญ่อยู่ และทำนองเดียวกันในงบดุลของสาขากรงวอชิงตัน เมื่อเปลี่ยนเป็นเงินบาทแล้วยังไม่ปิดบัญชีเงินรับจากสำนักงานใหญ่ และบัญชีเงินส่งไปสำนักงานใหญ่ เมื่อนำมาแสดงในงบดุลรวม กระดาษทำการ และตัดออกในช่องปรับปรุง และตัดออก (Adjustments and Elmiinations) ซึ่งถือเป็นบัญชีตรงกันข้าม และตัดใช้อักษร :-

ในงบดุลสำนักงานใหญ่	ในงบดุลของสาขากรงวอชิงตัน	จำนวนเงินบาท
(ข) บัญชีเงินรับจากสาขา	ตรงข้ามกับ บัญชีเงินส่งไปสำนักงานใหญ่	= 423,700 บาท
(ค) บัญชีเงินส่งไปสาขา	” ” บัญชีเงินรับจากสำนักงานใหญ่	= 265,600 บาท

2) ยอดเงินคงเหลือในบัญชีเดินสะพัดของสาขากรงวอชิงตันในสมุดบัญชีสำนักงานใหญ่จะเหลือยกมาทางด้านลบ. (Debit) และในสมุดบัญชีของสาขากรงวอชิงตัน จะเปิดบัญชีเดินสะพัดสำนักงานใหญ่เป็นเจ้าหนี้ คิดเป็นเงินบาท = 748,128 บาท และนำมาตัดออกตามข้อ (ก) ในกระดาษทำการผลออกมางบดุลรวมก็จะเท่ากัน

เมื่อได้ยอดเงินรวมเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินต่าง ๆ ทั้งของสาขากรงวอชิงตัน และสำนักงานใหญ่ที่กรุงเทพมหานคร จากกระดาษทำการช่องสุดท้ายแล้ว สำนักงานใหญ่ก็จะมาจัดทำงบดุลของ บริษัท ไทยรุ่งเรืองพาณิชย์ จำกัด ตามแบบฟอร์มเพื่อสนองผู้ถือหุ้นของบริษัทให้ทราบฐานะการเงินของบริษัท ทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528 ต่อไป ดังงบดุลต่อไปนี้ :-

3) การปรับปรุงตัดรายการคงทำเฉพาะในกระดาษทำการเท่านั้น แต่ในด้านบัญชี บัญชีเดินสะพัดคงมียอดคงเหลือเท่าเดิมในบัญชีของแต่ละฝ่าย

บริษัท ไทยรุ่งเรืองพาณิชย์ จำกัด (เสนอผู้ถือหุ้น)
งบดุลรวม (สำนักงานใหญ่และสาขากรุงวอชิงตัน)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2528

สินทรัพย์		จำนวนเงิน	รวมเงิน
ทรัพย์สินหมุนเวียน :-			
เงินสด ณ สำนักงาน		998,440	
เงินฝากธนาคาร		46,018,750	
ตัวเงินรับ		50,000	
ลูกหนี้การค้า	425,600		
หัก สำรองเผื่อหนี้สูญ	<u>20,000</u>	405,600	
สินค้าคงเหลือ		1,384,800	
รวมทรัพย์สินหมุนเวียน	บาท		48,847,590
ทรัพย์สินถาวร :-			
ทรัพย์สินถาวรประเภทต่าง ๆ (ระบุประเภท)		5,868,920	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม (ระบุประเภท)		876,892	4,992,028
รวมสินทรัพย์	บาท		53,839,618
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
หนี้สินหมุนเวียน :-			
ตัวเงินจ่าย		100,000	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		45,840	
เจ้าหนี้การค้า		250,000	
รวมหนี้สินหมุนเวียน	บาท		359,840
ส่วนของผู้ถือหุ้น :-			
ทุนหุ้นสามัญ (50,000 หุ้น, มูลค่าหุ้นละ 1,000 บาท)			
ชำระมูลค่าเต็มแล้ว		50,000,000	
กำไรสะสม :-			
คงเหลือยกมาจากรายปีก่อน ๆ	4,400,000		
บวก กำไรสุทธิปีนี้	<u>543,778</u>		
รวม	4,943,778		
หัก จ่ายเงินปันผล	<u>1,500,000</u>	3,443,778	53,443,778
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	บาท		53,839,618